

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/215/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8710208728
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8710208728.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Zlata Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobkyne K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX, Y., právne zastúpenej JUDr. Margitou Budzíkovou, advokátkou so sídlom Nám. sv. Egídia 95, Poprad, proti žalovaným: 1./ TOMA úverová a leasingová, a.s., so sídlom Májová 1319, Čadca, IČO: 36 664 090, 2./ Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X/XXXX, X. - Y., Z. republika, 3./ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX, N. - Y., Z. republika, všetci žalovaní právne zastúpení AK JUDr. Marek Hric, s.r.o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, o náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., o odvolaní žalobkyne a žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/100/2011-352 zo dňa 10.06.2014 a o odvolaní žalovaného v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k.11C/100/2011-373 zo dňa 12.08.2014, jednohlasne takto

rozhodol:

- 1) Z r u š u j e rozsudok v časti výroku o zaplatenie náhrady škody a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.
- 2) P o t v r d z u j e rozsudok v časti výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného v 2. rade na zaplatenie žalobkyňi sumu 3.053,56 Eur s 8,5 %-ným p.a. úrokom z omeškania od 13.12.2011 do zaplatenia.
- 3) P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody zamietol. Žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3.053,56 Eur s 8,5%-ným p.a. úrokom z omeškania od 13.12.2011 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa č.k. 11C 100/2011-352 predchádzal rozsudok súdu prvého stupňa č.k. 11C 100/2011-275 zo dňa 22. marca 2013, kde prvostupňový súd 1. Konanie o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.144,33 eur s 8,5 % úrokom z omeškania od 22.7.2008 do zaplatenia zastavil. 2) Žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody zamietol. 3) Žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3.053,56 eur s 8,5 % úrokmi z omeškania pd 13.12.2011 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. 4) Žalobu v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v 1. rade zamietol. 5) Žalobu v prevyšujúcej časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v 2. rade zamietol. 6) vyhlásil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Uvedený rozsudok súdu prvého stupňa bol v rozsahu výroku, ktorým bola žaloba v časti o zaplatenie náhrady škody zamietnutá (2. výrok) a vo výroku, ktorým bola žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť

žalobkyni sumu 3.053,56 eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 13.12.2011 do zaplataenia (3. výrok) zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co 124/2013-235 zo dňa 23.1.2014 a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená na konanie pred prvostupňovým súdom. Tento rozsah predstavuje v ďalšom predmet konania, v ktorom rozhodoval prvostupňový súd v napadnutom rozsudku.

Napadnutý rozsudok právne odôvodnil podľa ust. § 420 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, 100 ods. 1, § 106 ods. 1, § 107 ods. 1, § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1, § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je dôvodná iba v časti vo vzťahu k druhému žalobnému petitu, a to vo vzťahu k žalovanému v 2./ rade. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody 16.431,- Eur s prísl. vo vzťahu k žalovaným v 1./ - 3./ rade (1. žalobný petit) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Náhradu škody žalobkyňa uplatnila v rozsahu rozdielu medzi obvyklou kúpnu cenou za 1-izbový byt s prísl. v lokalite Y. v období apríl/2008 vo výške 800.000,- Sk a kúpnu cenou vyplývajúcou zo zmluvy o prevode vlastníckeho práva zo dňa 02.04.2008 uzavretej medzi žalobkyňou v zastúpení žalovaným v 2. rade ako záložným veriteľom a žalovaným v 3. rade vo výške 305.000,- Sk. Súd dospel k názoru, že žalovaný v 1./ rade nie je právne legitimovanými účastníkom konania v konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody.

Uviedol, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 19.03.2008 žalovaný v 1. rade postúpil okrem iných za odplatu 2.535.000,- Sk žalovanému v 2/ rade pohľadávku voči synovi žalobkyne J. L. titulom zmluvy o úvere zo dňa 23.04.2007. Škodu mali žalobcovia v 1./ - 3./ rade podľa žalobkyne spôsobiť pri výkone záložného práva, keď kúpna cena za predmet záložného práva bola neporovnateľne nižšia ako obvyklá cena v danej lokalite, v danom čase a danom mieste. Z ustanovenia čl. II. zmluvy o zriadení záložného práva z 23.04.2007 vyplýva, že dohoda zmluvných strán o tom, že minimálna cena zálohu je 100.000,- Sk, pričom zmluvné strany vychádzali zo skutočností, že za podmienky štandardného užívania zálohu by v prípade výkonu záložného práva mal byť záloh minimálne za takúto cenu realizovaný. Výkon zmluvnej povinnosti bol realizovaný za cenu 305.000,- Sk, čo nie je v rozpore s ustanovením zmluvy o zriadení záložného práva. Zo správ realitných kancelárii je zrejmé, že obvyklá cena za 1-izbový byt v lokalite Y. v apríli 2008 bola 800.000 - 1.200.000,- Sk.

Podľa názoru prvostupňového súdu bolo potrebné zohľadniť, že byt bol predávaný s vedomosťou zmluvných strán o tom, že je obývaný nájomcom a spoluzijúcou osobou, ktorá okolnosť má podstatný vplyv na výšku kúpnej ceny. Je pochopiteľné, že každá fyzická osoba s priemerným intelektom by zväžila kúpu bytu za daných okolností, keď môže dôvodne očakávať problém pri užívaní bytu, pri platení úhrad za užívanie bytu i prípadnom ukončení nájomného vzťahu a vypratani bytu. Za daných okolností sa kúpna cena 305.000,- Sk súdu javila primeraná. Žalovaný v 2./ rade ako záložný veriteľ pri predaji zálohu, postupoval s náležitou starostlivosťou. Na strane žalovaných v 2./ a 3./ rade nebol zistený protiprávny úkon, v dôsledku ktorého by vznikla žalobkyni škoda vo výške 16.431,- eur. Mal za to, že samotná preukázaná aktívna legitimácia žalobkyne v konaní vychádzajúca zo skutočností, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným v 1./ rade zmluvu o zriadení záložného práva a vlastníctvo žalobkyne k predmetnému bytu, nepostačuje na priznanie nároku žalobkyni.

Súd k inému právnenému názoru o uplatnenom nároku na náhradu škody nedospel ani s poukazom na dohodnutú výšku kúpnej ceny v kúpnych zmluvách uzavretých medzi: 1) žalovaným v 3./ rade a R. E. a 2) R. E. a Y. Z. a R. Z.. Nemá vplyv na posúdenie nároku skutočnosť, že neskôr predmetný byt bol predaný za kúpnu cenu vyššiu ako 305.000,- Sk. Z uvedených dôvodov súd žalobu v časti o náhradu škody zamietol vo vzťahu k žalovaným v 1/ - 3/ rade.

K uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia prvostupňový súd dospel k názoru, že žaloba je čiastočne dôvodná vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade, nedôvodná je vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade. Na strane žalovaného v 2/ rade súd zhodnotil, že pri použití výťažku z predaja zálohu došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v 2/ rade na úkor žalobkyne, v rozsahu 3.053,56 Eur. Žalovaný v 2/ rade bol uspokojený z výťažku z predaja zálohu v rozsahu 257.043,01 Sk (8.532,26 Eur), pričom použitie výťažku v rozsahu 3.053,56 Eur považoval za v rozpore s dobrými mravmi a právnymi predpismi na ochranu práv spotrebiteľa, a to za položky: 1/ poplatok za zosplatnenie 17.350,20 Sk; 2/zmluvné pokuty 2 x 15.000,- Sk spolu 30.000,- Sk; 3/upomienky vo výške 200 - 500,- Sk; 4/úrok z omeškania 279,41 Sk, 21.282,81 Sk upravený v položke 9. Sadzobníka žalovaného v 1/ rade vo výške

0,1 % za každý deň omeškania súd považoval za neprimerane vysoký a ktorý poškodzuje spotrebiteľa.

Z týchto dôvodov mal súd prvého stupňa za to, že dojednania v čl. 8, 9, 11. 12 Sadzobníka žalovaného v 1/ rade sú ako neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Plnenie prijaté z neplatného právneho úkonu je bezdôvodné obohatenie žalovaného v 2/ rade na úkor žalobkyne.

Súd ďalej za neoprávnené použitie finančných prostriedkov žalovaným v 2/ rade na úkon žalobkyne považoval sumu 13.656,- Sk ako trovy právneho zastúpenia, keď žalovaný v 2/ rade nepreukázal vynaloženie tejto sumy a účelnosť použitia finančných prostriedkov. Taktiež nebolo dôvodný urýchlený vklad vlastníckeho práva na Správe katastra za správny poplatok 8.000,- Sk, dôvodný bol správny poplatok 2.000,- Sk, žalovaný v 2/ rade nepreukázal použitie sumy 723,- Sk špecifikovanej ako notárske poplatky.

Titulom neplatných ustanovení úverovej zmluvy a nepreukázaných výdavkov žalovaného v 2/ rade sa žalovaný v 2/ rade na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil vo výške 91.991,42,-Sk (3.053,56 Eur). Uviedol, že suma 91.991,42 Sk predstavuje súčet vyššie špecifikovaných súm 17.350,20 Sk; 2 x 15.000,- Sk; 200,- Sk; 500,- Sk; 279,- Sk; 21.282,- Sk; 13.656,- Sk; 8.000,- Sk; 723,- Sk. Súd sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalobkyne o nedôvodnom použití výťažku na úhradu „úrok 5.181,29 Sk; 14.070,30 Sk“, keď dojednanú výšku úroku 11,90 % p. a. v čl. III. Bod 1 úverovej zmluvy z 23.04.2007 súd považuje za primeranú aj s prihliadnutím na okolnosť, že žalovaný v 1/ rade je nebankový subjekt, u ktorého je prípustná vyššia úroková miera pri poskytovaných úveroch ako u bánk, ani tá však nesmie byť neprimeraná. V prevyšujúcej časti preto nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v 2/ rade zamietol. Suma, v rozsahu ktorej bol nárok zamietnutý je vo výške 749,71 Eur (22.586,- Sk), ktorá predstavuje úrok 5.181,29 Sk; 14.070,30 Sk; správny poplatok 2.000,- Sk; rozdiel vo výške 1.334,41 Sk nie je z vykonaného dokazovania účastníkov konania špecifikovaný.

Súd priznal žalobkyni i úrok z omeškania z priznaného nároku, keď žalovaný v 2/ rade sa dostal do omeškania so zaplatením bezdôvodného obohatenia, ale až odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému v 2/ rade, od 13.12.2011, keď až v deň 12.12.2011 žalovaný v 2/ rade bol žalobkyňou vyzvaný na plnenie. Žalobkyňa nepreukázala výzvu na plnenie prevzatú žalovaným v 2/ rade pred dňom 12.12.2011, úrok z omeškania preto od 22.07.2008 nemožno priznať. Výška uplatneného úroku z omeškania je v súlade s citovanou právnou úpravou.

K vznesenej námietke premlčania uplatneného nároku žalovaných v 1/ - 3/ rade súd konštatoval, že táto nebola dôvodná, preto na námietku premlčania neprihliadal. Pri oboch uplatnených nárokoch na náhradu škody i vydanie bezdôvodného obohatenia za rozhodujúci moment pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby treba považovať moment doručenia správy o výkone záložného práva z 21.07.2008 žalobkyni, keď týmto momentom sa žalobkyňa dozvedela o škode a výške bezdôvodného obohatenia a o subjekte, ktorý za škodu zodpovedá, a ktorý sa na úkor žalobkyne mal bezdôvodne obohatiť. Súd sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaných, že premlčacia doba začala plynúť, keď bol dokončený výkon záložného práva, a teda, keď sa žalobkyňa dozvedela o kúpnej zmluve z 02.04.2008. Žalobkyni nebola preukázateľne doručená kúpna zmluva, o jej obsahu sa dozvedela zo Správy katastra Poprad niekedy v r. 2008. Nebolo správne ani tvrdenie právneho zástupcu žalovaných, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby treba spájať až s momentom doručenia všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka. Mal za to, že je nepochybné, že z obsahu správy o výkone záložného práva zistila žalobkyňa skutočnosti o vzniknutej škode a o tom, kto za škodu zodpovedá i o vzniknutom bezdôvodnom obohatení a o osobe, ktorá sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila. V konaní žalovaných v 1/ - 3/ rade, ktorí vzniesli námietku premlčania, neunesli dôkazné bremeno na preukázanie doručenia správy o výkone záložného práva žalobkyne. Samotné preukázanie podania zásielky na pošte dňa 22.07.2008 ešte nepreukazuje skutočné doručenie zásielky žalobkyni.

Na základe uvedeného súd ustálil, že nároky uplatnené žalobkyňou nie sú premlčané.

O trovách konania rozhodol v zmysle § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, tak že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V zákonom stanovenej lehote podal proti tomuto rozsudku v časti II. výroku odvolanie žalovaný v 2. rade. Namietal, že ak by aj teoretický nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia existoval, uplynula by pred časom podania žaloby subjektívna lehota v rámci ktorej by sa teoreticky uvedený nárok premlčal. Uviedol, že ak je Správa o výkone záložného práva zo dňa 21.07.2008 a je predložený podací lístok k uvedenej zásielke zo dňa 22.07.2008 a ak vieme, že úložná lehota zásielky je maximálne 18 dní a zásielka potrebovala maximálne 4 dni na jej doručenie na dodávaciu poštu, a to, že zásielka bola doručená potvrdila samotná žalobkyňa. S pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou môžeme uzatvoriť, že maximálny deň, v ktorý bola zásielka prevzatá je 13.08.2008. Žaloba bola podaná dňa 20.08.2010. Za uvedenej situácie by bolo požadovanie ďalšieho dôkazu, ktorý žalovaný v 2. rade nemá a z podstaty veci ani mať nemôže (t.j. potvrdenia o prevzatí od Slovenskej pošty), nespravodlivé a narúšajúce rovnosť účastníkov v konaní. Ak žalobkyňa ako záložca plnila pri výkone záložného práva obligačnému a záložnému veriteľovi žalovanému v 2.rade, plnila tak nie za seba (keďže ona žiaden dlh voči žalovanému v 2. rade nemala, ale za obligačného dlžníka p. J. L., a to tak, že plnila na účet obligačného dlžníka, t.j. právne následky plnenia sa pripísali priamo obligačnému dlžníkovi, čoho dôsledkom bolo to, že predmetný dlh zanikol. Uvedené plnenie teda možno fakticky pričítať obligačnému dlžníkovi a žalobkyni plnením za obligačného dlžníka vznikol tzv. regresný nárok na úhradu toho, čo zo svojho vynaložila na úhradu nárokov iného. Ani teoreticky tu medzi žalobkyňou a ktorýmkoľvek zo žalovaných nie je možné uvažovať. Ak by teoreticky nárok existoval, jednalo by sa o nárok, kde oprávneným by bol p. J. L.. Mal za to, že v tejto časti bola vec nesprávne právne posúdená. Nesúhlasil tiež so skutkovým a právnym odôvodnením súdu prvého stupňa ohľadom právneho základu tvrdeného bezdôvodného obohatenia. V uvedenej časti považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že odvolací súd návrh zamietne, alebo predmetný rozsudok zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň navrhol priznať žalovanému v 2. rade náhradu trov konania, ktorú vyčíslil v zákonom stanovenej lehote.

Proti tomuto rozsudku v časti I. výroku podala odvolanie žalobkyňa. Namietala, že došlo k porušeniu ustanovenia § 151m ods. 8 Občianskeho zákonníka. Uviedla, že skutočnosť, že byt, ktorý bol predmetom výkonu záložného práva, bol v tom čase užívaný jeho vlastníčkou a jej synom a podľa úvahy súdu to malo mať vplyv na výšku kúpnej ceny. Poukázala na obrovský rozdiel medzi obvyklou cenou bytu v čase výkonu záložného práva a dohodnutou kúpnu cenou v kúpnej zmluve uzavretej medzi žalovaným v 2. a 3. rade. Z obsahu oboch zmlúv, jednak zo zmluvy o úvere, ako aj zo zmluvy o výkone záložného práva, ako aj na to, ako bol byt opakovane predmetom rýchleho prevodu. Uviedla, že skutočnosť, že dochádza k opakovanému prevodu bytu do vlastníctva iného sa dozvedela vždy na základe telefonického ohlásenia alebo osobnej návštevy nového vlastníka, pričom takýto opakovaný prevod vlastníctva bytu bez toho, aby niekto prišiel byt obzrieť a zistiť pomery, je typickým znakom obchodovania s bytmi. Rozhodnutie o tom, že žalovaná suma o náhradu škody, ktorá je takmer dvakrát vyššia oproti cene za ktorú bol byt odpredaný vychádzala len z voľnej úvahy súdu, ktorej výška má svoju dolnú hranicu v dohodnutej minimálnej cene zálohu a hornú hranicu je možné ustáliť obvyklou cenou bytu v čase prevodu, ktorá je limitovaná žalovanou výškou škody. Výrok o neuznaní nároku na náhradu škody považuje za nezákonný. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť, alebo zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie vo veci. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z úst. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v úst. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že odvolania žalobkyne proti prvému výroku napadnutého rozsudku je dôvodné a odvolanie žalovaného v 2.rade proti druhému výroku napadnutého rozsudku nie je dôvodné.

Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že syn žalobkyne J. L. uzavrel so žalovaným v 1./ rade zmluvu o úvere č. 20121 dňa 30.03.2007, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 145.800,-- Sk. Žalobkyňa na zabezpečenie poskytnutého úveru, uzatvorila zmluvu o zriadení záložného práva dňa 23.04.2007. Úverový dlžník J. L. sa dostal do omeškania s platením splátok v zmysle úverovej zmluvy. Žalovaný v 1./ rade doručil žalobkyni „Oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 05.11.2007. Pred výkonom záložného práva žalovaný v 1./ rade postúpil svoje pohľadávky vyplývajúce z úverovej zmluvy v prospech žalovaného v 2./ rade. Žalovaný v 2./ rade zrealizoval záložné právo vo forme priameho predaja. Záloh bol odpredaný v prospech žalovaného v 3./ rade za cenu 305.000,-- Sk.

Záložné právo ako právo akcesorické slúži na zabezpečenie pohľadávky tým, že v prípade jej riadneho a včasného nespĺnenia je záložný veriteľ oprávnený zákonom stanoveným alebo v zmluve určeným spôsobom dosiahnuť splnenie svojej pohľadávky. Občiansky zákonník teda dáva možnosť, aby si záložný veriteľ a záložca dohodli v zmluve o zriadení záložného práva iný spôsob jeho výkonu, ako je predaj na dražbe. Môžu sa predovšetkým dohodnúť, za akých podmienok môže záložný veriteľ predat záloh mimo dražby.

Podľa § 151m ods. 8 Občianskeho zákonníka, ak sa v zmluve o zriadení záložného práva dohodne, že záložný veriteľ je oprávnený predat záloh iným spôsobom ako na dražbe, záložný veriteľ je povinný pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu.

Porušenie povinnosti záložným veriteľom podľa § 151m ods. 8 Občianskeho zákonníka postupovať pri predaji zálohu s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu, nemá za následok neplatnosť zmluvy o predaji zálohu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, môže však - ak sú splnené ostatné predpoklady - viesť k zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 222/2012 z 30. septembra 2013).

V § 151m ods. 8 Občianskeho zákonníka sú priamo ustanovené povinnosti záložného veriteľa, ak je oprávnený predat záloh iným spôsobom ako na dražbe. Záložný veriteľ je povinný pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu. Ide o zákonnú ochranu záložcu (resp. záložného dlžníka), aby sa záloh nepredal nevýhodne a pod tzv. všeobecnú (trhovú) cenu. Označovaná je aj ako trhovú cenu, t.j. ktorú by bolo možné za konkrétnu vec ako predmet predaja a kúpy v rozhodnej dobe a mieste dosiahnuť. Zisťuje sa obvykle porovnaním s už zrealizovaným predajom a kúpou podobných vecí v danom mieste a čase. Ak však nie sú, treba použiť náhradnú metodiku podľa uváženia zisťujúceho subjektu s prihliadnutím na rôzne špecifiká pre jednotlivé druhy konania.

Odvolačiemu súdu nie je zjavné, akými úvahami sa súd riadil, ak vyslovil názor, že : Je pochopiteľné, že každá fyzická osoba s priemerným intelektom by zvažila kúpu bytu za daných okolností, keď môže dôvodne očakávať problém pri užívaní bytu, pri platení úhrad za užívanie bytu i prípadnom ukončení nájomného vzťahu a vypratání bytu. Za daných okolností sa kúpna cena 305.000,- Sk súdu javí primeraná.

Zo zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu zo dňa 02.04.2008 uzavretej medzi žalovaným v 2. ako predávajúcim a žalovaným v 3. rade ako kupujúcim je zjavné, že kúpna cena predmetu prevodu bola 10.124 Eur (305.000,-Sk). V rozhodnom období apríl/2008 sa cena 1- izbového bytu v Y. pohybovala v rozpätí od 26.555 Eur (800.000,- Sk) do 43.152 Eur (1.300.000,-Sk). Z toho vyplýva, že minimálna obvyklá cena za ktorú sa porovnateľný byt predával, viac ako dvakrát prevyšuje cenu, za ktorý bol byt predaný žalovaným v 2. rade. Len pre porovnanie odvolací súd uvádza, že predmetný byt bol zmluvou o prevode vlastníctva bytu zo dňa 02.03.2012 predaný za kúpnu cenu vo výške 27.000 Eur. Odvolací súd nevie, akými myšlienkovými konštrukciami dospel súd prvého stupňa k záveru, že kúpna cena bola primeraná, lebo byt bol užívaný nájomcom a spoluzijúcou osobou, ak minimálna obvyklá cena viac ako dvakrát prevyšovala predajnú cenu bytu, a preto sa odvolací súd nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa, že kúpna cena bytu 10.124 Eur (305.000 Sk) bola primeraná.

Vychádzajúc z kúpnej ceny zálohu 10.124 Eur (38,12 % - 23,46 % zo sumy 26.555 Eur - 43.152 Eur) odvolací súd zistil zjavne nevýhodný predaj, t.j. podstatne nižšiu kúpnu cenu od ceny, za ktorú sa bežne predáva porovnateľná vec na danom mieste a v danom čase. Porušenie povinnosti záložným veriteľom v zmysle § 151m ods. 8 Občianskeho zákonníka, zakladá nárok na náhradu škody, a preto sa odvolací súd nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa, ktorý žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody zamietol.

Na základe uvedeného odvolací súd má za to, že postupom súdu prvého stupňa bola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Z týchto dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. napadnutý rozsudok v časti výroku o zaplatenie náhrady škody zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (221 ods. 2 O.s.p.).

Bude úlohou prvostupňového súdu s poukazom na vyslovený právny názor odvolacieho súdu opätovne o uplatnenom nároku žalobkyne na náhradu škody rozhodnúť. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní.

Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Pokiaľ sa týka vznesenej námietky premlčania žalovaným v 2. rade ohľadne žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolací súd uvádza, že v danom prípade sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že samotné preukázanie podania zásielky na pošte dňa 22.07.2008 ešte nepreukazuje skutočné doručenie zásielky žalobkyni. Taktiež nie je možné hodnoverným spôsobom preukázať či obsahom zásielky skutočne bola „Správa o výkone záložného práva“ zo dňa 21.07.2008. Dôkazné bremeno preukázať tieto skutočnosti z pohľadu premlčania zaťažuje žalovaného v 2. rade. Žalovaný v 2. rade však dôkazné bremeno neunesol, a preto jeho odvolacia námietka, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný, nie je dôvodná. Vzhľadom na to, že musí byť jednoznačne a nezameniteľne preukázané, kedy žalobkyňa sa dozvedela (skutočne), kto a v akej výške sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, nie je možné počiatok plynutia lehoty stanoviť rôznymi domnienkami resp. predpokladmi.

Z obsahu spisu má odvolací súd za preukázané, že žalobkyňa ako záložca nebola zmluvnou stranou zmluvy o úvere č. 20121, ktorú uzavrel dňa 23.04.2007 žalovaný v 1. rade (ako veriteľ) a jej syn p. J. L. (ako dlžník), ktorému bol reálne poskytnutý úver vo výške 4.647 Eur (140 000,-Sk). Syn žalobkyne však nezaplatil ani jednu splátku úveru. Žalovaný v 2.rade bol uspokojený z výťažku z predaja zálohu v rozsahu 8.532,26 Eur. Na strane žalovaného v 2. došlo podľa názoru súdu prvého stupňa pri použití výťažku z predaja zálohu k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne vo výške 3.053 Eur titulom neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, neoprávneného použitia finančných prostriedkov žalovaným v 2/rade (trovy právneho zastúpenia), správneho poplatku za urýchlený vklad vlastníckeho práva do Správy katastra a nepreukázania použitej sumy špecifikovanej ako notárske poplatky.

Pokiaľ sa týka námietky žalovaného v 2. rade, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže nebola zmluvnou stranou zmluvy o úvere, odvolací súd uvádza, že nakoľko z výťažku z predaja zálohu patriaceho žalobkyni bola uspokojená pohľadávka žalovaného v 2. rade v celom rozsahu, je žalobkyňa aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. V časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia plnením z neprijateľnej, a teda neplatnej zmluvnej podmienky odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak ex offo prihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky.

Čo sa týka námietky ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, odvolací súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu podmienky v spotrebiteľských zmluvách predstavuje prostriedok vhodný na zabránenie tomu, aby slabšia zmluvná strana nebola viazaná nekalou zmluvnou podmienkou, pretože také preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách. Preto postupoval súd prvého stupňa správne, ak ex offo skúmal neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú aj podľa odvolacieho súdu v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka neplatné a plnenie prijaté z neplatného právneho úkonu je bezdôvodné obohatenie. Odvolací súd považoval odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti neprijateľných zmluvných podmienok za dostatočné, zrozumiteľné a preskúmateľné.

Navyše odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010, v zmysle ktorého ani zo samotného technického spojenia zmluvy a všeobecných podmienok nemožno vyvodit', že obsahuje nepochybný prejav vôle účastníkov zmluvy. Keďže VŠEOBECNÉ OBCHODNÉ PODMIENKY pre poskytovanie úverov, neboli zmluvnými stranami podpísané, nie je možné dospieť k záveru, že by bola dodržaná zákonom (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vyžadovaná písomná forma.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Vo vzťahu k odvolaniu proti uzneseniu súdu prvého stupňa č.k. 11C 100/2011-375 zo dňa 12. augusta 2014 odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalovanému v 2. rade, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok vo výške 3 Eur za vyhotovenie rovnopisu podania (odvolanie zo dňa 16.07.2014), ktoré tvorí súdny spis urobený elektronickými prostriedkami (pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov) s tým, že ak sa poplatok v súdom stanovenej lehote nezaplatí bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný v 2. rade. Namietal, že uvedené uznesenie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, t.j. nie je možné posúdiť správnosť uloženia povinnosti zaplatiť súdny poplatok, keďže nie je zrejmé, prečo súd vyrubuje súdny poplatok za podanie urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom, keď žalovaný žiadny návrh na vyhotovenie rovnopisu nepodal. Mal za to, že uloženie poplatku podľa položky 20a Sadzobníka je neprípustné v prípade absencie výslovného návrhu na vykonanie tohto úkonu účastníkom. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.06.2011 sp. zn. 6 MCdo/7/2011. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil ako nezákonné.

Podľa položky 20a Sadzobníka <<http://www.epi.sk/main/goto.ashx?t=27&p=4268466-4268469>> súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov sa vyberá súdny poplatok „Za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh, ktoré vytvoria súdny spis, a rovnopisu podaní a ich príloh doručovaných účastníkom, ak bolo podanie urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona za každú stranu 0,10 eura najmenej 10 eur za podanie, ktoré je návrhom na začatie konania s prílohami, najmenej 3 eurá za ostatné podania s prílohami.“³⁾

Pokiaľ sa týka námietky žalovaného v 2. rade, že nie je možné posúdiť správnosť uloženia povinnosti zaplatiť súdny poplatok odvolací súd uvádza, že vzhľadom na to, že v danom prípade bol súdny poplatok vo výške 3 Eur najnižší možný, prvostupňový súd nemusel konkretizovať počet strán vyhotoveného rovnopisu podania, ktoré bolo doručované účastníkom.

Nie je preto možné akceptovať námietku, podľa ktorej pre nedostatok odôvodnenia nemožno vedieť, ako sa dospelo k vyrubenej sume súdneho poplatku, keďže odvolateľ presne vedel, koľko strán malo jeho podanie a nižší poplatok ako 3 Eur nebolo možné vyrubiť (4 strany - 2 listy).

Odvolateľ nerozumie prečo súd vyrubuje súdny poplatok za podanie urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Odvolací súd odkazuje žalovaného v 2. rade na jasné znenie citovaného ustanovenia. Napriek tomu odvolací súd poznamenáva, že vzhľadom na pretrvávajúcu povinnú existenciu súdneho spisu v písomnej podobe bolo vyhotovenie rovnopisu podania odvolateľa nepochybné v jeho prospech, pretože bez neho by (odvolacie) konanie nemohlo prebehnúť.

Odvolateľ taktiež poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.06.2011 sp. zn. 6 MCdo/7/2011, ktoré sa však týka povinnosti nahradiť štátu trovy vzniknuté v súvislosti s konverziou elektronického podania na písomné podanie v listinnej forme.

Na záver odvolací súd uvádza, že v prípade ak bude žalovaný v 2. rade v odvolacom konaní úspešný, bude si môcť predmetný súdny poplatok za podané odvolanie v rámci trov odvolacieho konania uplatniť. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.